Ne jutri, ampak že danes hočemo izboljšati življenjske razmere starih in onemoglih

V nedeljo, 10. julija t. l. so sprejeli poverjeniki za socialno skrbstvo pri OLO in upravniki domov za onemogle s področja mariborske oblasti na konferenci v Dornavi, kamor so odšli na poučno ekskurzijo, tekmovalno napoved za čas do 29. novembra t. l.

Domovi bodo tekmovali v sledečih točkah:

1. V katerem domu bo dosežena največja delovna disciplina uslužbencev
2. V katerem domu bo uveden najboljši mesečni plan.
3. V katerem domu bo dosežen najboljši odnos med upravo in pomožnim osebjem ter upravo, pomožnim osebjem in oskrbovanci.
4. V katerem domu bo organiziran najboljši patronat.
5. V katerem domu bo organiziranih največ obiskov oskrbovancem s strani množičnih organizacij (kulturne prireditve).
6. V katerem domu bo najboljše organizirana tovariška pomoč med oskrbovanci samimi, in sicer:

a) Čitanje in tolmačenje dnevnih dogodkov doma in po svetu tistim oskrbovancem, ki so sami čitanja nezmožni;

b) skrb za donašanje dnevnega časopisja in knjig iz zavodove knjižnice stalno ležečim bolnikom;

c) skupni sestanki med upravo doma in oskrbovanci, kjer bi reševali razne težave itd.

7. V katerem domu bo knjižnica najbolje urejena in preskrbljena z dobrimi knjigami, kje bo prečitanih največ knjig.
8. V katerem domu bodo največ storili za politični in strokovni dvig uslužbencev.
9. Kje bo dosežena največja štednja potrošnega in ostalega materiala (elektrika, plin, pisarniške potrebščine itd.).
10. V katerem domu se bo nudil oskrbovancem najbolj pester jedilnik. Kje se bo najbolj pocenila in zboljšala hrana, dodana iz lastne ekonomije, pri obdelavi katere bodo pripomogli uslužbenci s prostovoljnim delom.
11. V katerem domu se bo vključilo prostovoljno največ oskrbovancev v razna dela, ki bi jim naj bila v razvedrilo.

Ob zaključku tekmovanja dne 29. novembra t. l. bo posebna komisija ocenila vsak dom posebej ter najboljšega predlagala v oceno za najboljši dom onemoglih v LRS.

Skrb za stare in onemogle zahteva, da se razmere v domovih čez noč zboljšajo potom tekmovanja, kar je gotovo odraz skrbi mariborskega Oblastnega ljudskega odbora, ki je že v začetku delavnosti segel globoko v vse družbene življenjske probleme.

M. J.

Nabavno-prodajna zadruga v Ptuju ima „Rdeči kotiček“

V soboto zvečer, 16. t. m. so sindikalni funkcionarji in člani Nabavno-prodajne zadruge v Ptuju prisostvovali svečani otvoritvi »Rdečega kotička« v prostoru zraven Zadružne menze.

Ob tej priliki je bilo nagrajenih več delavcev za požrtvovalno delo v zadružnih poslovalnicah Naproze v Ptuju

Kulturno-prosvetno delo uslužbencev Nabavno-prodajne zadruge ima s tem izboljšane razvojne pogoje. Bogata zaloga knjig, radio in šah bodo na razpolago funkcionarjem in članom v prostem času, ko bodo izpopolnjevali svoje splošno in strokovno obzorje ter ga uveljavljali pri praktičnem delu in pri naporih za kulturno trgovanje. J. K.

Iz družinskega življenja

V letošnjem prvem polletju je bilo na ptujskem matičnem področju rojenih 405 otrok. Nad 75% porodnic je bilo deležnih državne brezplačne pomoči v ptujski porodnišnici.

Največ ženinov in nevest v tem času je bilo iz delavsko-nameščenskih vrst. Sklenjenih je bilo 159 porok. Med nevestami je bila najmlajša 17letna Trunk Kristina iz Formina, med najstarejšimi ženini pa je bil 65letni Abramovič Mihovil

Umrlo je v letošnjem polletju 225 starejših in onemoglih oseb ter nekaj dojenčkov.

V razmerju s stanjem lanskega leta se je število rojstev dvignilo že v prvi polovici letošnjega leta za 48%.

Iz tega se vidi, da je po osvoboditvi tako v družbenem kakor v družinskem razvoju opazen napredek. Dekletom ne preti več nevarnost, da bi njihovo bedo in stisko izkoriščali razni podjetniki in izkoriščevalci. Fantje ne odhajajo več za kruhom v inozemstvo. Delajo doma v državnih in zadružnih ustanovah, podjetjih in tovarnah za dvig ljudskega življenjskega standarda. Mlade družine začenjajo s skromnim družinskim življenjem, ker vedo, da jim bodo sčasoma na razpolago stanovanja v novozgrajenih državnih in zadružnih hišah, kjer bodo skupno s svojimi otroci živeli novo, srečno, veselo in pametno življenje. Mu.

NATEČAJ

za sprejem učencev v melioracijsko šolo v Ptuju

Dvoletna melioracijska šola v Ptuju bo sprejela v letu 1949/50 večje število učencev.

Kandidati ne smejo biti mlajši od 15 let. Lastnoročno pisani prošnji, kolkovani z 10 din, naj priložijo naslednje dokumente. 1. rojstni list, 2. dokaz o dovršitvi 4 razredov osnovne šole, 3. zdravniško spričevalo, 4. življenjepis.

Med učno dobo bo vsak učenec preskrbljen s hrano in stanovanjem v internatu.

Absolventi bodo postali gradbeni nadzorniki pri melioracijskih delih

Prošnje z natančnim naslovom kandidata naj se pošiljejo do 1. avgusta na naslov: Uprava za melioracije pri Ministrstvu za kmetijstvo v Ljubljani, Vilharjeva ul 33

Ne pozabite poravnati naročnino

Teorija v zadružni praksi

Zadružniki si bodo pomagali pri gnojenju s kompostom

Dipl. ing. Zorec Egon

Kompost je zmes organskih snovi, ki gnijejo z zemljo. Razni odpadki v gospodarstvu, ki jih ni mogoče več uporabiti, kot n pr. pokvarjeno meso, drobovina in drug klavniški odpadki, listje, pokvarjeno seno itd spadajo sem. Jasno je, da imajo ti odpadki svojo gnojilno vrednost, vendar ves ta material rastlinam ne more takoj služiti kot hrana, temveč se mora poprej, strokovno rečeno, humificirati in mineralizirati. Humifikacijo in mineralizacijo pa dosežemo prav s kompostiranjem.

V gospodarski praksi razlikujemo dve vrsti kompostiranja in sicer kompostiranje hlevskega gnoja, ki recimo na polju čaka na uporabo, in kompostiranje odpadkov v gospodarstvu. Glavna stvar, ki je nanjo potrebno najbolj paziti pri kompostiranju je, da pripravimo najpovoljnejše prilike za razpadanje organske materije ter da imajo mikroorganizmi, ki imajo sposobnost, vezati osnovni dušik iz zraka, povoljne prilike za življenje. Zgodovina kompostiranja sega prav daleč nazaj v zgodovino, ker so kompost pripravljali ne samo za uporabo na njivah kot gnojilo, temveč tudi za pripravljanje solitra za pridobivanje smodnika.

Od načina pripravljanja komposta je odvisna njegova kvaliteta, zato se je treba ravnati po nekih izkustvih. Najvažnejše je, da je podlaga, kjer pripravljamo kompost, nepropustna ter je najboljša betonirana ali iz nepropustne gline. V nasprotnem slučaju se iz komposta odcejajo hranilne snovi. Na nepropustna tla torej nalagamo sloj za slojem organske odpadke izmenoma z mineralnimi, dokler kup ne doseže višine 1 do 1.25 metra Širina kupa je dva metra, dolžina pa poljubna. Kup pokrijemo s slojem plodne zemlje, bogate z bakterijami Ta sloj mora biti rahel, tako da morejo delovati aerolne bakterije (te rabijo kisik za svoje življenje). Perje, rogovi itd. le počasi razpadajo, zato je treba poskrbeti, da imajo aerolne bakterije čim ugodnejše prilike in da je njihovo delovanje čim učinkovitejše. Kup pustimo 2 do 3 mesece v miru, nato ga pa premešamo, kar pozneje še večkrat ponovimo. Kompost mora biti na vlažnem, zasenčenem mestu, ker se na soncu osuši in bakterije v njem ne morejo delovati Dež izpere vse organske snovi, ki so se osvobodile organske vezi z mineralizacijo. Dobro je tudi, če kompost večkrat polivamo z gnojnico. Kompost mora bit vedno vlažen, vendar zopet ne preveč, kajti v njem se morajo procesi vršiti normalno. Če je kompost že uporaben, spoznamo po njegovi enolični vnanjosti. Dozoritev traja 2 do 3 leta.

Običajno vlagamo v kup drenažne cevi z namenom, da pospešimo zračenje, ker se sicer kompost preveč zbije, pr čemer se pa dogodi, da pričnо svoje delo anaerolne bakterije (te ne rabijo kisika za svoje življenje). Dobro je tudi, če okrog kupa izkopljemo jarke za odvod deževnice Če kompostiramo material, ki nima nitrifikacijsko-nitrogenih bakterij, moramo te nadomestiti s čistimi kulturami teh bakterij. Slamo, ki nima teh bakterij, moramo z njimi nficirati, najbolje s preparatom »Ader«, ki vsebuje bakterije, ki mineralizirajo in pretvorijo slamo v dveh mesecih v gnoj

Pri kompostiranju odpadkov rastlinskega izvora je treba paziti, da v kompost ne pride seme kakšnega plevela. Zemlja, ki pride v kompost, mora imeti dovolj apna, če ga nima, ga moramo dodati ali nadomestiti s cestnim blatom. Priporočljivo je zasaditi kup komposta s sončnicami, ki ga s svojimi širokimi listi zasenčijo in onemogočijo rast plevela. To velja za poletje, spomladi in pozimi pa moramo kompost pokriti z deskami, da preprečimo izpiranje in izparevanje, s čemer se izgubi mnogo koristnih snovi.

Vsakemu socialističnemu gospodarstvu je priporočati, da napravijo 2 do 3 kupe komposta, ki zaporedoma dozorevajo, tako da je eden v pripravi, drugi pa se uporablja. Kompost hitro deluje, njegovo delovanje pa se izčrpa že v enem letu. Je izvrsten gnoj za vrtove in travnike. Je različnega sestava, kakor je različnega sestava tudi material, iz katerega ga napravljamo.

Nekoristne živali, ki povzročajo zadružnikom veliko škodo

Voluhar je med vsemi živalmi, ki bivajo pri nas, največji škodljivec. Izpodjeda sadna drevesa, tako da jim ogrize stranske korenine, glavno korenino pa ogloda do lesa. Obgrizuje poljske sadeže, izpodjeda korenine razni povrtnini. Napadene rastline ovenejo, se posuše in se lahko izruvajo iz zemlje. Vsako leto naredi za tisoče in tisoče škode.

Ako hočemo s pridom uničevati to škodljivo žival in odvrniti neprecenljivo škodo, ki jo napravi, moramo dobro poznati njegovo življenje.

Voluhar je normalna žival krtove velikosti. Dolg je 17—26 cm vštevši rep. Je zalitega valjastega telesa, pokritega s surovo mehko dlako, kratkih nog s precej dolgim in drobnim, z redkimi dlačicami obraslim repom. Debela okrogla glava konča s topim gobčkom. Ima majhne oči in v dlaki skrita uhlja. Dva para dolgih, ostrih dletastih zob mu služ. za glodanje. Voluhar je glodalec, kakor zajec, miš ali podgana. Vendar ga je povsod dosti. Po vrtovih, njivah, travnikih, vinogradih, gozdovih, po hribih in dolinah, v suhi in mokri zemlji. Pod zemljo ima na vse strani rove ali luknje kakor krt. Le malo večje so kakor krtove. Nekatere so tako obširne, kot je otrokova pest. Rovi so navadno izpeljani za ped globoko pod površino, nekaj jih pelje tudi globlje. Mnogo jih je izpeljanih tik pod površino, da se vidi privzdignjena zemlja. V rovih ima majhne shrambe. Na več krajih spravlja živež, korenine različnih rastlin, na nekaterih mestih za pest na debelo stlačene, včasih tudi za poln klobuk. Te korenine so v hrano mladičem za zimo, ko je zemlja tako zmrznjena, da žival ne more kopati novih rovov. Nekoliko globlje si pod koreninami napravi gnezdo, postlano z mehko suho travo. V tem mehkem in gorkem bivališču ima 4—7 mladičev, trikrat do štirikrat na leto. Množi se torej zelo hitro, ne trpi pa drugega para v svoji neposredni bližini.

Včasih izruje na površino zemlje male kupčke zemlje, da so videti kakor krtine. Toda krt dela velike kupe ali krtine z drobno, zrahljano prstjo, voluhar pa majhne kupčke in prst ni tako zrahljana. Ker živi voluhar pod zemljo in dela rove in krtine, slične krtovim, pripisujejo kmetovalci vso škodo, ki jo dela voluhar, krtu in ga preganjajo. Toda krt je koristen, saj se hrani in lovi po svojih rovih črve, ogrce, miši in drugo tako škodljivo golazen, voluhar pa ogrizuje krompir, korenje in druge poljske sadeže ter korenine različnih rastlin in sadnega drevja. Razkopavati njegovih številnih rovov zaradi zatiranj: vedno ni mogoče in tudi ni uspešno delo. S strihninom zastrupljenega ovsa voluhar ne žre, zastrupiti ga torej ne moremo zlahka. Kjer nastopa na večjih površinah, se rabijo razne vabe, kakor n. pr. zelio pasta. Krompir, korenje, jabolka itd. prerežemo po sredini ter iztisnemo na izrezano ploskev iz tube približno 1 cm zelio paste. Nato obe polovici sklopimo skupaj ter prebodemo z leseno šibico, da se držita skupaj. Take vabo potisnemo v voluharje rov čim globlje in rov narahlo zagrnemo. Teh vab ne smemo nastavljati z roko ker voluhar ovoha duh po človeku. Nekateri postavljajo v rove velike lonce, iz katerih voluhar ne more splezati. Pa tudi to sredstvo je malo uspešno. Poznamo še drug, izdatnejši način pokončavanja. Opazilo se je namreč, da voluhar v svojem podzemeljskem bivališču ne trpi prepiha. Če mu odpremo rove, jih kmalu zopet zakrije, posebno ob hladnem vremenu, torej pozimi, spomladi in jeseni. Zato tudi vemo, kako mu priti do živega. Pomladi ali jeseni ter pozimi je zemlja pretrda ali zasnežena. Z lopato ali motiko odkrijemo za ped globoko voluharjeve rove na večih krajih. Voluhar pride kmalu zakrivat rov, ki je blizu njegovega bivališča. Tak zakrit rov je dokaz, da po tem rovu hodi voluhar in da ni daleč njegovo stanovanje Zamašeni rov z lopato zopet odpremo ter nekoliko korakov oddaljeni z napeto puško v roki mirno čakamo. Kmalu pride, včasih prej, včasih pozneje voluhar da bi ponovno zamašil odprti rov Predno pa začne zakrivati rov, pogleda skozi odprto luknjo, malo povoha, v tem trenutku ga je treba ustreliti. Toda tak način uničevanja je zamuden, ker je treba čakati včasih dolgo časa. Za lov voluharja je pa zelo pripravna puška samostrelnica, ki se sama sproži in ni treba čakati.

Voluhar ima rad korenje. Če položimo pred odprt rov samostrelnico in nataknemo kos korena, tedaj voluhar, ki pride zapirat rov, to svojo slaščico opazi, zgrabi in sproži samostrelnico, ki mu razbije glavo.

Samostrelnica-voluharka ima 30 cm dolgo cev, ki ima na enem koncu na žici pritrjeno vabo (kak koren ali kaj podobnega). Voluhar se vabe na občutljivo nastavljeni žici dotakne, nakar se priprava sproži in petelin udari na naboj, ki voluharja ubije. Pokončevanje voluharja s samostrelnico je lahko in zelo uspešno ter ni zamudno. Voluhar je majhna žival, zato naboja ni potrebno popolnoma napolniti. Zadostuje malo smodnika in nekoliko šiber. Samostrelnico pa moramo nastaviti v voluharjev rov in jo pokriti z desko, da se ne bi ubila kakšna druga koristna žival.

Naši sadjarji pa za lov voluharja uporabljajo tudi posebne klešče. Ta priprava je že stara in izkušeni lovci trdijo, da je najbolj učinkovita, ker kolikor toliko spreten lovec polovi na dan tudi do 20 voluharjev. Nekateri pa uporabljajo 20 cm dolge cevne pasti z zadovoljivim uspehom. Na splošno je ugotovljeno, da uspeh lova zavisi od spretnosti lovca. Mnogim sadjarjem pomagata zatirati tega glodalca tudi domači pes in mačka; tudi velika in mala podlasica sta voluharjeva sovražnika.

Voluharjev rov ugotovimo najzanesljiveje na ta način, da pred odkritega nastavimo kakšen koren. Če čez nekaj časa korena tam več ni, rov je pa zopet zaprt, je to zanesljiv znak, da je to voluharjev rov. V tem slučaju rov ponovno odkrijemo ter nastavimo past, ali pripravimo zgoraj opisane primere zatiranja.

M. Iljin

Priroda in ljudje

(Nadaljevanje)

Sovražnik, ki postane prijatelj

Veter je velika sila. Toda sonce je še močnejše.

In če potrebujemo energijo, zakaj je ne bi vzeli tam, kjer je je največ — pri soncu?

S kolikšno radodarnostjo razmetava sonce svojo energijo po pustinji!

Opoldne se nikar ne dotakni peska z golo roko — opekel se boš.

A kako naj bi vlovili to energijo, ki je je v pustinji toliko? Kako naj bi prijeli sončne žarke, kako jih zbrali in prisilili k delu? Ali imamo kakšno past za sončne žarke?

Da. In sicer je ta past za sonce prav preprosta reč.

Kaj je bistvo vsake pasti? Da noter lahko prideš, ven pa ne.

Steklena omara — rastlinjak, v katerem zorijo kumare ali redkvice — to je past za sonce. Steklo spušča noter skoraj vse žarke, ven pa le nekatere. Najbolj vroči žarki ostanejo znotraj Zato lahko gojimo v rastlinjaku kumare takrat, ko je zunaj sneg. Zunaj je marec, v rastlinjaku pa julij.

Da se ne bi ujeli v past samo tisti žarki, ki gredo sami vanjo, ampak tudi tisti, ki gredo mimo lahko pritrdimo na past zrcalo in z njim spravljamo vanje sončne žarke.

Tako lahko iz najpreprostejših, vsakomur znanih reči — iz rastlinjaka in zrcala — ustvarimo novo stvar: sončno peč, takšno peč, ki ne potrebuje ne drv ne premoga.

Loviti in zbirati sončne žarke torej znamo Sonce segreva pesek v pustinji do 80 stopinj, v sončni peči pa lahko dosežemo dvakrat ali celo trikrat večjo vročino.

Toda ko ujamemo sonce v past, smo opravili šele polovico dela Kako bi ga ukrotili in prisilili, da bi za nas delalo?

Takole: sonce naj greje vodo v parnih kotlih Brez kuriva, ne da bi porabili en sam kilogram premoga, dobimo paro za parne stroje. Stroji pa bodo dvigali bate v črpalkah in voda, ki se je skrila pred soncem globoko v pesku bo stekla po ceveh, žlebovih in jarkih namakat polja, napajat rastlinam korenine.

Ali že imamo kje takšne sončne peči in naprave za izrabo sončne energije?

V Egiptu blizu Kajra deluje taka sončna naprava s petdesetimi konjskimi silami Namaka 200 hektarjev bombaževih nasadov. Nekaj sončnih naprav imajo tudi v Tunisu in Alžiru V Kaliforniji vidiš pogosto na hišnih strehah nizke skrinje: to so naprave za sončno gretje vode. Sonce greje vodo za kopalnico, za kuhinjo in za pralnico.

Tudi v Sovjetski zvezi imamo že sončne naprave.

V Čelkaru so zgradili pri izvirih nafte destilacijske naprave za pridobivanje sladke vode iz slane morske vode, ki jih žene sončna moč. Na odklopih v Karabugaskem zalivu se uporablja sončna naprava za izločanje vode iz mirabilita. V Kaplanbeku pri Taškentu imajo vrelne kotle na sončno moč.

Preračunali so stroške teh naprav in dognali, da so kuhinje, vrelni kotli in destilacijske naprave na sončno moč zelo donosne reči

Sončno toploto dobimo v pustinji poceni: stane samo tretjino cene, ki jo moramo dati za kurivo — za saksaulova drva.

Slabše je z napravami za pridobivanje pogonske sile. Treba bo še mnogo delati, da jih dovolj pocenimo.

Velike sončne elektrarne so stvar bodočnosti.

Pride čas, ko bo sonce, ki je bilo v pustinji dozdaj človekov sovražnik, njegov prijatelj.

Sonce bo namakalo polja, sonce bo preskrbovalo ljudem pitno vodo. Sonce bo delalo v tovarnah in v obrtnih delavnicah, bo topilo žvepleno rudo, spreminjalo vodo v paro, kuhalo raztopine in sušilo soli. Sonce bo pridobivalo ljudem hlad v hladilnih strojih — tudi takšne stroje imamo Za pridobivanje ledu potrebujemo v pustinji energijo in to energijo bo dajalo sonce.

Tisto sonce, ki daje vročino, bo pripravil človek do tega, da bo dajalo tudi hlad.

V pustinji je vojna

V pustinji Kara-Kum na levem bregu Amu-Darje na fronti, ki je dolga 250 kilometrov, napada sovražnik Ta sovražnik so peščene sipine.

Prebivalci se umikajo in prepuščajo poslopja, bombaževe nasade in vinograde oblasti sipin. Na mnogih mestih nasipajo sipine ceste

V pustinji Kizil-Kum napadajo sipine bogato in cvetočo buharsko oazo na fronti, ki je dolga 50 kilometrov

Oazo Kara-Kul so sipine skoraj vso osvojile.

Sipine ogražajo železniške proge in namakalne kanale.

V pustinji Kara-Kum zasipajo sipine cesto, ki vodi k tovarni žvepla, in so začasno ustavile avtomobilski promet. Na odkopih v Karabugaskem zalivu so pokvarile sipine ležišče dragocene kemične surovine mirabilita.

Bije se boj Potrebna je pomoč!

Zelo dragocene pokrajine so ogrožene. Kizil-Kum bo zasul s sipinami buharsko oazo, če jih pravočasno ne ustavimo. Proga vrtov in polj ob vznožju Kopet-Daga bo zamedena, če ne bodo naletele sipine Kara-Kuma na odpor.

Popotniki niso redko našli v pustinji mrtva mesta — razvaline mest, ki so jih bile zasule sipine in so jih prebivalci že davno zapustili.

Takšna usoda grozi živim mestom in živim oazam.

Peščene sipine naskakujejo v velikanskih valovih, visokih deset, včasih pa tudi petdeset metrov. Premika se peščena gora. Ko pride do hiše, jo pokoplje. Pride do drevesa in tudi njega zasuje. Najprej poginejo breskve in marelice. Posušijo se, ko seže sipina do tretjine debla. Najdlje od vseh kljubuje drevo karagač, a tudi po njem ostane le suh štor, ko gre čezenj peščeni val.

Ljudje zapuščajo svoja poslopja in si zidajo nove domove na mestih, ki so bolj oddaljena od sipin. A sipine gredo za njimi in jih izganjajo iz novih domov. Ponekod sta v vaseh po dve vrsti hiš že zapuščeni in sipine naskakujejo tretjo vrsto.

Ljudje zidajo utrdbe — visoke ilovnate zidove. Tedaj se začne obleganje. Sipina doseže utrdbo in se dviga ob njej vse više in više. Zdaj zdaj se bo prevalila čez greben zidu in zavzela trdnjavo. A branilci še zidajo nad starim zidom novega. Zid raste — a tudi peščena gora raste.

In zdaj se zruši ilovnata trdnjava, prebita je — in nič več ne zadržuje peska, ki vdere navzdol

Pot k poljem in poslopjem je odprta.

Kako naj bi sipine ustavili?

Če jih hočemo ustaviti, moramo vedeti, zakaj naskakujejo in katere sile so jih spravile v gibanje. Saj v notranjosti pustinje leži pesek mirno na mestu. Korenine trav in grmov ga držijo krepko kakor veriga in mu ne dajejo prostosti.

A prav tam, kjer so se naselili ljudje — blizu namakanih polj, blizu vodnjakov, kjer se zbirajo črede — je pesek svoboden.

Zakaj to? Ali je to slučajno?

Ne, to ni slučajno.

Nevidni požar

Nekje v Srednji Aziji razbeli sonce pesek. A daleč od teh krajev — pri Kujbiševu (Samari), ob Donu in celo v Ukrajini ovene pšenica in se posuši drevje v sadovnjakih.

Tako dolge roke ima pustinja.

Pustinja obstoji iz peska in iz zraka nad njim. Pesek in zrak ne stojita na mestu, ampak se premikata. Pesek je težak in zato ne more priti daleč. Mnogo strahotnejši je vroči in suhi pustinjski zrak. Pesek prehodi metre, zrak pa na sto in tisoče kilometrov.

Poleti segreva pustinja zrak kakor velikanska razbeljena plošča na štedilniku, pod katero kurijo na vso moč, na kateri pa ničesar ne kuhajo in ne pečejo

Dolge mesece zapovrstjo sipije sonce neutrudno od jutra do noči pustinji svojo toploto, svojo energijo Pustinja pa nima kaj početi z njo Da, če bi tam kjer leže sipine, bili gozdovi, polja jezera in reke, bi imeli sončni žarki dosti dela: ustvarjali bi zeleno tkivo v rastlinju, spreminjali vodo v oblake in jih dvigali na tisoče metrov nad zemljo A v pustinji je malo vode, namesto gozdov in polj je le redko grmičevje, ponekod pa še tega ni, marveč je samo goli pesek.

Kaj naj pač sončna energija tu počne? Preostane ji samo, da segreva pesek in zrak ter da se odbija od planeta, površja pustinje kakor od zrcala in uhaja nazaj v vsemirje. Zato izžareva pustinja tako žgočo vročino. In ta vročina, ta vroči zrak se vali tja, kamor ga nosi tok.

Od kod se jemlje ta tok?

V Sibiriji, na vzhodu od pustinje imamo mnogo mesecev v letu visok zračni pritisk — veliki sibirski anticiklon. Ta anticiklon žene kakor močan pihalnik zračne tokove v tisto smer, kjer je pritisk manjši, na zahod

Tako pride »suhovej« — vroči pustinjski zrak, pride kakor neviden požar Brez ognja zgorijo vrtovi in polja. Listi na drevju se zvijejo v cevke. Korenine ne morejo pošiljati rastlinam vodo v stebla in liste. Klasje na poljih je bolno, vročico ima. Njegovo tkivo, njegove celice so preveč segrete, primanjkuje mu vode za boj z vročino. Klasje ginе in iz zemlje molijo le še suhe bele slamice.

Nadaljevanje prihodnjič.